

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Sōkratus Scholastiku Kai Ermeiu Sozomenu Ekklesiastikē Istoria

Socrates <Scholasticus>

Mogvntiae, 1677

Cap. XXIX. Quomodo Alexander Constantinopolitanus Episcopus Arium in
communionem suscipere recusavit: & qualiter Arius cum alvus eum ad
secessum stimulasset, medius crepuit.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14233

antea dixi, ipsi etiam Barbari, mea opera qui ingenuus sum Dei famulus, Deum jam agnovcrunt, cumque venerari didicerunt: cujus providentia me ubique protegi ac servari, rerum ipsarum experimento didicerunt. Quae res praecipue ad notitiam Dei eos induxit. Et illi quidem metum nostri, Deum venerantur. Nos autem qui sacramenta elementariae eius ostentare videmur, non enim dicam custodire; nos, inquam, nihil aliud agimus, quam quae ad discordiam & odium pertinent, & ut absolute dicam, quae ad humani generis perniciem tendunt. Verum accurrite, ut dixi, & universi quam celerime ad nos properate; pro certo habentes, me omni ope ac studio perficere conaturum, ut ea quae sunt legis Dei, integra & inconcussa praecipue serventur, quibus nec probum nec infamiae labes ulla possit aspergi: dissipatis videlicet ac prostratis penitusque deletis Sacrosanctae legis inimicis, qui sub obtentu sanctissimi nominis, varias ac multiplices blasphemias inducunt. His ab Imperatore scriptis, alii metu perculsi ad sedes suas reverterunt. Eusebius vero Nicomediensis Episcopus & qui cum illo erant, ad Imperatorem profecti, Synodum Tyri in causa Athanasii ea quae iuste essent decrevisse asseverant. Productisque in medium testibus Theognio, Mari, Theodoro. Valente atque Ursacio, persuaserunt Principi, sacrum calicem ab Athanasio contractum fuisse: multisque aliis probris eum onerantes, calumniis suis praevaluerunt. Itaque Imperator, seu quod ista vera esse crederet, seu quod Episcopus in posterum concordem fore existimaret, amoto Athanasio, Trevirum quod oppidum est Galliae, abire eum iussit. Et Athanasius quidem eo abductus est.

καθ' ἑσπερίαι, καὶ οἱ ἄρβαστοι τὸν θεὸν ἐξ ἑσπερίων ἀγαθῶν ἀπαίξεν μετὰ τὰς ἡμέρας τοῦ θεοῦ ὃν ἐκείνοι μὲν διὰ τὸν φόβον διλαβένται· ἡμεῖς δὲ οἱ τὰ μυστήρια τῆς διδρακείας αὐτῶν δοκῶντες ἀποβλέποντες ἐδὲ γὰρ εἶπομεν φυλάττειν ἡμεῖς Θεμίου πρὸς τὸν θεὸν, ἢ τὰ πρὸς διχονομίαν καὶ μισῶσιν ἐκείνων, καὶ ἀπλῶς εἶπεν, τὰ πρὸς ἀλλήλους ἀνδραποδιστὰς ἔχοντα τὴν ἀναφορὰν ἀλλ' ἐπέχθητε, καθ' ἑσπερίαι, καὶ πρὸς ἡμᾶς σπείσατε πάντες ἢ τὰς ἡμέρας παντὶ ἐν ἡμέρᾳ πρὸς ἡμᾶς, ἐν τῷ νόμῳ τοῦ θεοῦ πάντα ἐξαίρετως ἀδικήσαντες φυλάττειν αὐτοῖς, ἕτερον ἕτερον, ἕτερον ἕτερον πρὸς ἀλλήλους ἀποβλέποντες διασκέδασι τῶν δηλαδὴ καὶ σωτηριεργῶν ἀρδῶν, καὶ ποτε τὴν ἀφαιρῶν τῶν ἐκείνων τὴν ἡμετέραν πνεύματα ἐπὶ τὸν ἄνθρωπον τῆς ἀποκαταστάσεως ποικίλας καὶ διαφορὰς βλασφημίας παρεχόμενοι· τὰ δὲ τὸ βασιλικὸν γράμμα ἡμεῖς ἄλλοι δεισάμενοι, οἷα δὲ ἀνεχώρησαν ἀπὸ ἀμφὶ τὸν διόσεον τὸν νεκροῦ ἑσπερίων, ὡς ἀγαθῶν πρὸς βασιλεῖα, διακρίσεισθε ἐπιτάσσων τῶν ἐκείνων τῶν διὰ τὴν ἀφαιρῶν τῶν ἐκείνων καὶ μάλιστα τῶν ἐκείνων εἰς μέλη θεογονίαν καὶ μάλιστα εἰς ἀλλήλους τε καὶ ἐσθλάκιον, ἐπεισάμενοι ποθήσειον σωτηρίαν· ἀλλὰ τε πολλὰ τῶν ἐκείνων ἀρδῶν, ἐκείνων τῶν διαβολῶν βασιλεῦς, ἢ ἀληθῆ τὰ δὲ πιστεύσας, ἢ λατρεῖς ὁμοιοῦντες ἀποκόπτες ὑπολαβόντες, ἐπεισάμενοι τῶν ἐκείνων ἀθανάσιον, πρὸς τὸν αὐτὸν ἐκ τριῶν τῶν πρὸς δύσιν γαλακτικῶν καὶ οἱ μὲν ἀπήχθη.

CAP. XXIX.

Κεφ. κθ'

Quomodo Alexander Constantinopolitanus Episcopus Arium in communionem suscipere recusavit: & qualiter Arius cum alius eum ad secessum stimulasset, medius crepuit.

Περί ἀλεξάνδρου τῆς ἐπισκοπῆς καὶ ἀρτίων τῶν ἐκείνων, ὡς ἀπὸ κοινοῦ ἀρεῶν διέσταν· ἢ ὡς ἀπὸ κοινοῦ ἐκείνων καὶ αὐτὸν τῆς γαστρὸς εἰς ἀπώτατον.

Post Synodum Hierosolymitanam Arius in Aegyptum se contulit. Sed

Μετὰ δὲ τὴν ἐκ ἱεροσολύμων συνόδον, ἦκε ἀρεῖται εἰς αἴγυπτον.

κωνωνίας δὲ αὐτῶ τῆς ἀλεξανδρείαν ἐκκλη-
 σίας, πάλιν ἦλθεν εἰς κωνσταντινουπόλιν· ἐπί-
 τῆδες δὲ σωδραμόλιων τῶν αὐτῶ Θερονέν-
 των ἰδία, καὶ τῶν παιδορῶν Δυσεβίου τῶ νι-
 κομηδείας ἐπισκόπων, καὶ σύνοδον ποιῆσαι
 παρὰ σκευαζουρῶν, αἰδόμενοι τὸ αὐτῶν
 σπυδαῖς ἀλεξάνδρου ὅτε τὸν ἐν κωνσταντι-
 νόλει διεκόνον θρόνον, ἐπέσειθον διαλύσαι
 τὴν σύνοδον ὡς ἦτο οὐκ ἐξεχούσε, ἀνι-
 κενεὶ ἀπηγόρευε ταῖς πρὸς ἀρεθὸν σπυδαῖς,
 μηθεμίον, μηδὲ ἐκκλησιαστικὴν εἶναι λέγων,
 σφῶν αὐτῶν τὴν ψῆφον ἀκρον ποιῆσαι, καὶ τῶν
 ἀμα αὐτοῖς ἐκ πάσης σχεδὸν τῆς ὕψιον
 συνεληλυθότων εἰς νίκαιαν οἱ δὲ ἀμφιτόν δι-
 στίον, ὡς τὰ πρῶτα λόγους οὐκ ἐπείθον τὸν
 ἀλεξάνδρον, ἐμπαρονήσαντες αὐτῶ μὴ
 ἀπλῆς διεμαρτυρήσειν, εἰ μὴ πρὸς δεξιῶν
 τῶν ἀρεθῶν εἰς ῥητιῶν ἡμέραν, αὐτὸν μὲν
 ὑπεροβίαν οἰκῆσαι ἐκκλησίαν τῆς ἐκ-
 κλησίας, δεξιῶν δὲ κωνωνίαν τὸν μετ'
 αὐτῶ ἐπὶ τέτοις τὲ ἀπληγάσασιν ὅτε
 ἀλλήλων οἱ μὲν, τῇ πρὸς θεομῖαν ὀρι-
 μένοις ἐπιηλέσαι τὰς ἀπλῆς ὁ δὲ ἀλέ-
 ξάνδρῳ, προσευχόμενῳ μὴ εἰς ἔργον ἐκ-
 λῆσαι τὰς διστίβους λόγους· μάλιστα δὲ
 αὐτῶν ὀριμέων ἐποικίαι καὶ ὁ βασιλεὺς, ἐν-
 δυνάμει τρεῖς πᾶσι συμπεριεῖς τῇ δὲ
 πρὸ τῆς πρὸς θεομῖαν ἡμέρας, εἰσδύς ἑσπὸ
 τὴν θυσιάζηρον, παννυχίῳ ἐκείῳ πρηνῆς, τὸ
 δεξιῶν δέομενῳ, ἐμποδιῶν τὸ τέλει τῶν
 κατ' αὐτῶν βεβαλευμένων καὶ δὲ ταύτῃ
 τῇ ἡμέρᾳ, ἀπὸ πρὸς θεομῖαν ὀριμίαν ὁ
 ἀρεθῶν, Ἰσακίου ἀνακησάσης αὐτῶν τῆς
 γαστρὸς καλεπείγουσιν ἐγνέσε, καὶ εἰς δη-
 μῶν ὅσον πρὸς τοιαύτην χροίαν ἀφω-
 ριμένοι ἦλθεν ὡς δὲ ἐπὶ πολλῶν οὐκ ὄξει,
 ἠσπυρίων τινῶν τῶν ἐξω πρὸς δεχομένων
 αὐτῶν, καὶ αὐτῶν νεκρῶν ἐπὶ τῆς κα-
 τὰς κείμων ἐπὶ δὲ τὸ δῆλον ἐχέσε, ἐ-
 ταύτα πάντες ἐνάμιζον ὡς τὸ αὐτῶν τελευ-
 τῆς ἑδοκεῖ τῶν μὴν, ἀθροῖα νόσω ληφθεῖς
 ὡς τὴν καρδίαν, ἢ παρῶν ὑπομείνας
 ἑδοκῆς τῶν καὶ γινώσκων ἀπανησάντων
 πραγμάτων, αὐτῶν τεθνήσκει τοῖς ἴ, ὡς

A cum Alexandrina Ecclesia communica-
 re ei renuisset, denuo venit Constantino-
 polim. Cum vero qui idem cum illo
 sentiebant, & quotquot Eusebio Nico-
 mediensi Episcopo adhaerebant, separa-
 tim de indultoria eò convenissent, & ad
 celebrandam Synodum se pararent, Ale-
 xander qui tunc temporis Constantino-
 politanam se dem regebat, intellecto eo-
 rum consilio, Synodum dissolvere co-
 natus est. Sed cum id perficere minime
 valuisset, societati & communioni cum
 Ario jungendæ palam contradixit; ne-
 fas esse dicens & ab Ecclesia prorsus alie-
 num, & suam ipsorum sententiam &
 corum qui ex universo prope terrarum
 orbe Nicæam convenissent, irritam fa-
 cere. Qui vero cum Eusebio erant,
 cum primo quidem verbis Alexandrum
 flectere minime valuissent, contumeliis
 eum afficientes, cum sacramento inter-
 minati sunt, nisi Arium intra certum
 diem suscipisset, ipsum quidem expul-
 sum Ecclesia, in exilium abiturum: suc-
 cessorem vero ipsius cum Ario commu-
 nicaturum esse. Posthæc utrique à se
 invicem eo tempore discesserunt. Eu-
 sebiani quidem diem præstitutum
 operientes, quo ea quæ minati fuerant
 perficerent. Alexander vero, vota fa-
 ciens, ne Eusebii verba opere ipso ad-
 implerentur. Præcipue autem ei pavo-
 rem incusserat Imperator, quem Eu-
 sebiani quodammodo in sententiam
 suam traxerant. Igitur pridie ejus diei
 qui conditus fuerat, irrepens sub al-
 tare, tota nocte jacuit pronus; Deum
 rogans ne ea quæ adversus ipsum con-
 stituta fuerant, ad exitum perducere si-
 neret. Eodem die cum Arius nescio quo
 proficisceretur sub vesperum, repen-
 te laxata alyo, necessitate compulsus ad
 publicum locum ei rei destinatum per-
 rexit. Cumque elapso jam longo tem-
 poris spatio non rediret, quidam eorum
 qui foris ipsum prætolabantur, intro-
 gressi, hominem mortuum in sella ja-
 centem deprehendunt. Quod ubi pa-
 lam factum est, non eadem omnium fuit
 opinio de illius morte. Alii enim ar-
 bitrati sunt, eum repentino morbo cor-
 ipsius invadente oppressum, aut cer-
 te defectionem passum ex immoderato
 gaudio, propterea quod res ipsi ex vo-
 to succederent, subito interiisse. Alii
 vero eum tanquam impium penas de-

d'isse existimantur. Sed qui opinionem A eius sectabantur, cum maleficis artibus necatum esse evulgarunt. Cæterum haudquaquam absurdum fuerit, ea quæ ab Athanasio Alexandria Episcopo de morte illius conscripta sunt, hic in medium adducere. Sic autem se habent.

δυσσεβείας δὲ δὴ κέναι δὴ κέναι οἱ ἴσα ἀντιφρονουῦντες, γοηθείας ἐλογοποιῶν ἀνρῶν τὸν ἀνδρῶν ὅσα ἀποπον δὲ τὰ παρῆ ἀντὶ εἰρημῶν ἀθανασίῳ τῷ ἐπισκοπῶ ἀλεξανδρείας εἰς μέσον ἀγαγῶν ἐχθρὸν δὲ ὡδε.

CAPUT XXX.

Κεφ. λ'.

Quid scripserit Magnus Athanasius de morte Arii.

Ὅσα γράφει ἰ μὴ τας ἀθανασίῳ περὶ τῆς ἀριεβείας.

NAM & ipse Arius, qui hujus quidem hæreseos auctor, Eusebii vero confors fuit, cum à beatæ memoriæ Constantino Augusto, adjuvantibus Eusebianis evocatus, fidem suam scripto proditam edere juberetur, scripsit subdolos, impudentes impietatis suæ voces occultans, & quemadmodum diabolus sacræ scripturæ verba simplicia & ut scripta sunt, ipse quoque usurpans. Deinde cum beatus Constantinus diceret: Si præter ista nihil in mente clausum habes, veritatem contestare. Nam si pejeraveris, ipse dominus pœnas à te exiget: miser juravit, se nihil habere præter illa quæ tum scripsisset, nec aliter unquam aut dixisse se aut tenuisse. Verum illico egressus, tanquam pœnas luens, corruit: & pronus jacens crepuit mediis. Omnibus quidem hominibus communis vitæ exitus mors est: nec ulli mortuo, quamvis inimicus sit, insultandum est, cum incertum sit unicuique, an non & ipsum ante vesperam mors occupatura sit. Sed tamen exitus Arii, quia non simplici ac vulgari modo contigit, idcirco à nobis merito commemorandus videtur. Nam cum Eusebiani minarentur, sese illum in Ecclesiam introducturos, Alexander quidem Episcopus Constantinopoleos contradicebat. Arius vero violentia ac minis Eusebii confidebat. Erat tunc dies sabbati: ac postmodum sperabat se in Ecclesiam conventurum. Ingens igitur erat certamen: illis quidem interminantibus, Alexandro vero Deum orante. Verum dominus iudex certaminis constitutus, contra eos qui injuste agebant, sententiam tulit. Nondum enim sol occiderat, cum Arius necessitatis cujusdam causâ in locum publicum digressus, illic

ΚΑΙ ἦν καὶ αὐτὸς ἀρῆς, ὁ τῆς κενῆ ἀρισεως ἐξάρχων, δυσσεβείας ἰκονομίας, κηδεῖς ἐκ στωβρῆς ὅτε τῶν παρῆ δυσσεβῶν παρῆ τῶν μακαρίων κωνσταντίνου τῷ ἀυτοκράτορι, ἀπαλειμῶν ἐγγράφως ἐπέμψεν τῶν ἐπιστολῶν, ἐγγράφως ὁ δόλιον, κρυπτικῶς ἀντιφρονουῦντες, γοηθείας ἐλογοποιῶν ἀνρῶν τὸν ἀνδρῶν ὅσα ἀποπον δὲ τὰ παρῆ ἀντὶ εἰρημῶν ἀθανασίῳ τῷ ἐπισκοπῶ ἀλεξανδρείας εἰς μέσον ἀγαγῶν ἐχθρὸν δὲ ὡδε. Αἱ γὰρ καὶ αὐτὸς ἀρῆς, ὁ τῆς κενῆ ἀρισεως ἐξάρχων, δυσσεβείας ἰκονομίας, κηδεῖς ἐκ στωβρῆς ὅτε τῶν παρῆ δυσσεβῶν παρῆ τῶν μακαρίων κωνσταντίνου τῷ ἀυτοκράτορι, ἀπαλειμῶν ἐγγράφως ἐπέμψεν τῶν ἐπιστολῶν, ἐγγράφως ὁ δόλιον, κρυπτικῶς ἀντιφρονουῦντες, γοηθείας ἐλογοποιῶν ἀνρῶν τὸν ἀνδρῶν ὅσα ἀποπον δὲ τὰ παρῆ ἀντὶ εἰρημῶν ἀθανασίῳ τῷ ἐπισκοπῶ ἀλεξανδρείας εἰς μέσον ἀγαγῶν ἐχθρὸν δὲ ὡδε. Αἱ γὰρ καὶ αὐτὸς ἀρῆς, ὁ τῆς κενῆ ἀρισεως ἐξάρχων, δυσσεβείας ἰκονομίας, κηδεῖς ἐκ στωβρῆς ὅτε τῶν παρῆ δυσσεβῶν παρῆ τῶν μακαρίων κωνσταντίνου τῷ ἀυτοκράτορι, ἀπαλειμῶν ἐγγράφως ἐπέμψεν τῶν ἐπιστολῶν, ἐγγράφως ὁ δόλιον, κρυπτικῶς ἀντιφρονουῦντες, γοηθείας ἐλογοποιῶν ἀνρῶν τὸν ἀνδρῶν ὅσα ἀποπον δὲ τὰ παρῆ ἀντὶ εἰρημῶν ἀθανασίῳ τῷ ἐπισκοπῶ ἀλεξανδρείας εἰς μέσον ἀγαγῶν ἐχθρὸν δὲ ὡδε.